

Data aanvoer organische stof groenbemesters zijn van voor 1990 en gemiddelde afbraak niet specifiek genoeg

Organischestofbalans met actuele cijfers

HAN REMONSEN

De cijfers over de aanvoer van organische stof door groenbemesters zijn van voor 1990. De gemiddelde afbraak van 2 procent per jaar bij organische stof is niet specifiek genoeg voor een goede organischestofbalans. Nieuwe kengetallen gaan telers meer inzicht geven.

ACHTERGROND

Actualisatie van de kengetallen is volgens Isabella Selin-Noren van Wageningen University & Research hard nodig. Tijdens een webinar van de Commissie Bemesting Akkerbouw en Vollegrondsgroententeelt (GBAV), vorige week donderdag, wees ze op nieuwe groenbemesters, zoals Japanse haver en tagetes, en nieuwe rassen waar nog geen goede cijfers van bekend zijn.

Bij de bepaling van de hoeveelheid boven- en ondergrondse biomassa zijn in 2018 en 2019 veldbepalingen gedaan. Bij de groenbemesters zijn bovengrond eenheden afgekript en is gekeken naar de hoeveelheid wortels. Het gaat om Japanse haver, wikke, bladrammenas, Italiaans traagrass, facelia, tagetes, rietzwengkras, gele mosterd, wintergerst en winterrogge.

Selin-Noren: 'De tien soorten groenbemesters laten een grote variatie in organischestofproductie zien. Dat komt door verschillende factoren. De gemiddelde opbrengst wat betreft hoeveelheid organische

Bij groenbemesters is het zaaitijdstip een belangrijke factor.

Foto: Han Reindsen

stof zegt weinig. Het zaaitijdstip is een belangrijke factor. Ook vocht, temperatuur en bemesting spelen een rol. Tagetes scoort hoog bij een vroege zaai en lange ontwikkeling.'

Vooral tagetes, bladrammenas en gele mosterd laten grote variaties zien in hoeveelheid bovengrondse organische stof per hectare. Bij tage-

tes begint de waarneming bij 2.500 kilo per hectare en eindigt boven de 5.000 kilo per hectare. Bij bladrammenas ligt de variatie tussen 1.200 en 3.725 kilo. Bij gele mosterd tussen 1.250 en 3.725 kilo.

NAUWKEURIGER INSCHATTING

De nieuwe kengetallen van tien soorten groenbemesters geven met zeven zaaitijdstippen een nauwkeuriger inschatting van de hoeveelheid effectieve organische stof die het gaat opleveren. Met uitzondering van wikke zitten de meeste groenbemesters bij zaaien op 15 juli rond de 2.000 kilo effectieve organische stof. Bij een maand later zaaien is er snel sprake van een halvering.

Telers die Japanse haver midden juli zaaien, kunnen per hectare rekenen op 8.000 kilo organische stof bovengrond. Wie Japanse haver half augustus zaait, moet rekening

houden met een halvering. Na half september levert Japanse haver weinig meer op.

'Bij de nieuwe kengetallen is het effect van de groenbemester nauwkeuriger in te schatten. Vooral wordt duidelijk dat er meer valt te behalen met een vroeg zaaitijdstip. Met het meten van de gewashoogte van bijvoorbeeld Japanse haver is de opbrengst aan organische stof goed vast te stellen,' zegt de Wageningse onderzoeker.

Bij een lengte van 75 centimeter kunnen telers uitgaan van 3.000 kilo per hectare en bij 150 centimeter snel het dubbele. Ook bij wikke, bladrammenas, facelia, gele mosterd en tagetes zijn deze cijfers bekend.

Goede kengetallen bij groenbemesters zijn van belang om een goed inzicht te krijgen in de organischestofaanvoer per hectare,

vindt ook Marijoleine Hanegraaf van Wageningen University & Research. 'De voorraad organische stof is een schatkamer.' Het speelt een rol bij de stikstoflevering, de bodemgezondheid, het vochtvasthoudend vermogen, de bodemverdrichting en de gewasopbrengst.

BEDRIJVENNETWERK

Wageningen University & Research heeft met een netwerk van zestien bedrijven en 32 percelen vastgesteld dat bij 3 procent organische stof de jaarlijkse afbraak kan variëren van 1.200 tot 3.600 kilo per hectare. De afbraak is vooral afhankelijk van de koolstof-stikstofverhouding, het percentage koolstof in de organische stof, klei pH, zuurstof, temperatuur, vocht en bodembiologie. Niet alle factoren zijn nodig om de afbraak vast te stellen.

'De voorraad organische stof is een schatkamer'

Het verschil tussen oude en jonge cultuurgronden en ook tussen Noord en Zuid geeft aan dat de afbraaksnelheid van organische stof perceelsspecifiek is.

Hanegraaf: 'De afbraaksnelheid is niet overal 2 procent. Gemiddeld is dat oude percentage nog niet zo gek, maar per perceel wel. We moeten kijken naar de verschillen, want dat heeft gevolgen voor onder andere de hoeveelheid stikstof die vrijkomt en de kans op bodemverdrichting.'

Verschillen in afbreikbaarheid organische stof

De afbreikbaarheid van organische stof in de bodem is vast te stellen door deze op te lossen in heet water: de heet water extracteerbare koolstof (HWC). De HWC-waarde zit bij de kleigronden aardig op het niveau van de referentiewaarde.

De HWC-waarde is op de klei in Flevoland het laagst. 'Dat komt waarschijnlijk omdat deze podders nog niet lang in gebruik zijn voor de landbouw. Er is nog relatief weinig aanvoer van verse organische stof', verklaart Marijoleine Hanegraaf

Totaal non-actief op sociale media

Vaak wordt mij gevraagd of ik geen website heb van mijn bedrijf. Ik snap de vraag, zeker van de mensen die op afstand van mij wonen. Als buitenlandse ondernemer zijn veel mensen nou eenmaal nieuwsgierig naar wat ik hier aan het doen ben en willen daar graag een beeld bij krijgen.

Helias ik moet die mensen teleurstellen. Sterker nog, ik ben eigenlijk totaal non-actief op sociale media. U zult mij niet vinden op Twitter, Instagram of Facebook. Laat staan dat ik video's post op YouTube. Of dit een bewuste keuze is, weet ik eigenlijk niet. Misschien ben ik ouderwets, voel ik me er-niet-comfortabel bij of wil ik er mijn tijd niet aan spenderen.

Gelukkig zijn we niet allemaal hetzelfde en zijn er veel agrariërs die het wel leuk vinden om te bloggen of vloggen. Zo zijn bijvoorbeeld de One Lonely Farmer, Millennial Farmer, South Sask Farmer en Mike Mit-

chell op YouTube te vinden. Vloggers waar ik zo af en toe weleens naar kijk. Elk met een ander type bedrijf en denkwijze die hun bijna dagelijkse bezigheden vol enthousiasme posten en hier grote getallen aan volgers mee hebben gecreëerd.

Wat is hun drijfveer? Is het een uit de hand gelopen hobby of zit er een educatieve gedachtegang achter? Ik denk een combinatie van beide of zelfs meer. Je moet er veel tijd in steken om een leuke video te posten. Bovendien moet je het juiste charisma hebben om je verhaal leuk te kunnen presenteren waardoor het aantrekkelijk wordt om naar te kijken of beter gezegd, naar te blijven kijken.

Educatief is het zeker. Elke ondernemer heeft nu eenmaal zijn eigen sterke en zwakke kanten, waar we allemaal van kunnen leren. Als ervaringen worden uitgewisseld, dan hebben we er uiteindelijk allemaal

baat bij, toch? Mocht een dag anders lopen dan gepland of om welke reden ook in het honderd lopen, dan heeft dit buiten een hoog kijkcijfergetal ook een educatieve achtergrond.

Met veel volgers wordt de kans natuurlijk groter dat er zo af en toe wat kaf tussen het koren opdrukt. Liederen die het leuk vinden om negatief commentaar te posten. Maar dit zal onze vloggers niet doen besluiten om ermee te stoppen, omdat het gros het gelukkig wel als leuk en positief ervaart.

Of de vlog educatief, promotie of gewoon entertainment is, doet er niet toe. We hebben allemaal de keuze om er wel of niet naar te kijken.

HANS WESSLING
AKKERBOUWER IN CANADA